Minden jelentkezőt felvettek a gimnáziumokba

Új középiskolai osztályok nyílnak a rókusi általános iskolában

Szegeden az idei tanévben 1343-an fejezték be általános iskolai tanulmányaikat. Annus Antal, a szegedi városi tanács művelődési osztálya oktatási csoportjának vezetője lapunk munkatársának elmondotta, hogy már a tanév kezdetén munkához látott a párt-, állami és társadalmi szervek képviselőiből álló pályaválasztási tanácsadó. E bizottság jó munkájának is köszönhető, hogy az általános iskolát befejezett diákok *valamennyien megtalálták a nekik legkedvezőbb lehetőséget a továbbtanulásra.* A tanácsadó bizottság által kiadott füzetben részletesen felsorolták, hol járhatnak tovább iskolába a gyerekek, s azt is, hol, milyen szakmát szerezhetnek. Ezt már az év elején ismertették osztályfőnöki órákon a szülői munkaközösségek gyűlésein, szülői értekezleteken és családlátogatásokon. Így minden szülőnek elegendő idő állt rendelkezésére, hogy alaposan meggondolja, milyen pályára adja gyermekét. A félévkor összeállított előzetes tájékoztató jelentés alapján azt állapították meg, hogy *a diákoknak mintegy fele kíván középiskolában tovább tanulni.* Év végéig azonban 883-ra nőtt a jelentkezők száma. Közülük 62 tanulót szakközépiskolába, 251-et technikumba, 570-et gimnáziumba vettek fel.

Az idén a város hét technikumába vettek fel új elsőosztályosokat. *Mindegyik helyen több volt a jelentkező, mint amennyit ténylegesen felvehettek.* Az Erdészeti Technikumban tízszeres, a vasútforgalmi, az építőipari, a gépipari technikumokban három-négyszeres volt a túljelentkezés. Ezekbe az oktatási intézményekbe *csak a legjobbak kerülhettek be.*

Akik a kötött létszám miatt az említett helyekre nem tudtak bekerülni, de tovább akartak tanulni, mind felvették a gimnáziumokba. Így a gimnáziumokban százzal több lesz a jövő tanévben az első osztályosok száma, mint tavaly. Részükre *három új első osztályt kell nyitni.* Tekintettel arra, hogy a felső Tisza-parti új gimnázium építésének határideje december 15-e, a diákok elhelyezése a meglevő gimnáziumok zsúfoltsága miatt nehézségekbe ütközött. A problémát úgy oldották meg, hogy amíg az új gimnázium megnyitja kapuit, a három új elsőosztály 100 új növendékének a rókusi általános iskola ad otthont.

Érdemes megemlíteni, hogy a szegedi középiskolákba Csongrád megyéből és a Dél-Alföld sok más városából és községéből is vettek fel tanulókat. *A szegedi középiskolákban őrtől összesen 1800 új elsőéves kezdi meg tanulmányait.* Közülük 837 a leány. A gimnáziumi tanulók valamennyien 5 plusz egyes rendszerű gyakorlati oktatásban részesülnek.

Egy fiatal magyar atomkutató felfedezései

Domokos Gábor a szovjet atomtudósok USA-ba látogató küldöttségében

A közelmúltban Glenn *Seaborg*nak, az Egyesült Államok Atomenergia Bizottsága Nobel-díjas elnökének vezetésével amerikai atomtudósok látogattak el a Szovjetunióba, s számos intézmény között megtekintették a szocialista országok dubnai Egyesített Atomkutató Intézetét is. Elutazásukkor meghívták a szovjet atomtudósok küldöttségét, s ennek alapján *a közelmúltban útnak is indult a dubnai atomkutatók delegációja a kaliforniai Stanfordba.*

A szovjet küldöttség tagjaként rész vesz az amerikai atomkutató intézmények meglátogatásában Domokos Gábor, a fiatal magyar atomkutató is. A harminc-éves tudós a budapesti Központi Fizikai Kutatóintézet munkatársa, de jelenleg a Dubnában dolgozó tíztagú magyar csoport vezetője, s sikerelt ottani munkájával érte el. Meghívását D. J. *Blohincev* akadémikusnak, a dubnai intézet igazgatójának köszönheti, aki budapesti látogatása során figyelt föl az ifjú tudós kiemelkedő képességeire és eredményeire.

Fölkerestük Domokos Gábor édesapját, a szegedi származású *dr. Domokos* Lászlót, *Móra* Ferenc és *Juhász* Gyula barátját, *Jászi* Oszkárnak az őszirózsás forradalom idején minisztériumi munkatársát.

— *Fiam bizonyára megneheztel, ha beszélek róla, mert nem szereti a nyilvánosságot. De a kérdésre illik felelni.*

— Úgy tudjuk, Domokos Gábornak fiatalsága ellenére már ismert neve van a nemzetközi atomkutatásban.

— *Sokszor járt már külföldön előadásokat tartani. Például most június elején a berlini Humboldt egyetem vendége volt, s egy héten át adott elő meghívott előadóként Einstein és Planck egyetemén. Hasonló céllal járt Varsóban, Moszkvában, Párizsban, Prágában, tavaly nyáron Genfben a nemzetközi kongresszuson. Immár harmadik éve dolgozik Dubnában, a világ legjobban fölszerelt kutatóintézetében, ahol az elektron-ciklotron segítségével a legkisebb elemi atomrészecskék törvényszerűségeinek föltárásában szép fölfedezést tett.*

Blohincev akadémikusnak az *Izvesztyijá*ban megjelent beszámolóját mutatja Domokos László, amelyben a Lenin-díjas szovjet tudós, a dubnai intézet igazgatója hosszasan méltatja Domokos Gábor fölfedezését a *nukleonok* — protonok és neutronok — szerkezetének megismerése, az ún. *pi-mezon* probléma megoldása terén. A fiatal kutató e fölfedezése szolgált kandidátusi értekezésének anyagául.

— *Értekezését június 14-én vitatták meg Dubnában, a szovjet tudósok* — mondja Domokos László. — *Az opponensi vélemények és disszertáció szerzőjének válasza után a bíráló bizottság a kiváló szovjet matematikus és atomfizikus, N. N. Bogoljubov indítványára a kandidátusi fokozat mellőzésével mindjárt »a fizikai tudományok doktora« címet adta neki. A vita után banketten ünnepelték a dubnai kutatók a fiatal magyart. Megjegyzem, hogy ugyanezt a témát Gábor már tavaly nyáron a genfi fizikai kongresszuson is előadta, s ott a legnagyobbak jelenlétében is szép méltatásban részesült.*

Örülünk hazánkfia sikereinek, s reméljük, a fiatal magyar tudós még sok fölfedezést tesz az atomkutatás terén, az atomenergia békés fölhasználásának érdekében.

P. L.

Rövidesen bemutatják hazánkban Antonioni Éjszaka című filmjét

A Pannónia Filmstúdióban befejezték *Akszjonov Kollégák* című regénye filmváltozatának szinkronizálását. A film hőseinek magyar hangját *Budai* István, *Harkányi* Endre és *Versényi* László tolmácsolja. A szinkronrendező *Hazai* György. Ugyancsak elkészült az *Egy nyár története* című NDK film magyarul beszélő változata. A film két főszereplője *Christel Bodenstein* (magyar hang: *Domján* Edit) és *Manfred Krug* (magyar hang: *Láng* József). Szinkronrendező: *Hazai* György. *Dr. Márkus* Éva vezette a *Ketten a túlvilágról* című zenés csehszlovák vígjáték szinkron munkálatait. A film hőse kettős szerepet játszik — amerikai rokont és prágai zenetanárt — magyar hangon *Erdődi* Kálmán szólaltatja meg; a többi szinkron szereplő *Simor* Erzsi, *Bodrogi* Gyula és *Ambrus* Kiri.

A stúdió műtermeiben rövidesen több *szovjet filmet* szinkronizálnak: a *Papát vásároltam* című kedves vígjátékot, a Hasek életéről szóló *Nagy út* című filmet és Akszjonov *Csillagos jegy* című elbeszélésének filmváltozatát.

Két érdekes filmet feliratoznak a Pannónia Filmstúdióban: *Antonioni*, a világhírű olasz rendező közeljövőben megjelenő *Éjszaka* című művét és egy kosztümös, kalandos filmet, *A púpos*-t, Jean Marais főszereplésével.

Fotolexikon, az Anschluss története, több tudományos mű

az Akadémiai Kiadó III. negyedévi tervében

Az Akadémiai Kiadó ez év harmadik negyedében számos fontos tudományos művet tesz közzé, köztük több olyan könyvet, amely a szakembarek mellett a nagyközönség érdeklődését is megérdemli.

A nagy népszerűségnek örvendő Jókai-sorozatban ezúttal a *Felfordult világ* jelenik meg, Mikszáth összes műveiből az *Elbeszélések* második kötete. Vörösmarty összes műveinek kritikai kiadásából a *Nagyobb epikai művek* első kötete hagyja el a sajtót. Ady költői egyéniségének kialakulását elemzi Varga József *Ady útja az »Új versek« felé* című tanulmánya, Lengyel Géza *Magyar újságmágnások* című könyve pedig a századforduló idején megjelenő polgári lapok történetét dolgozza fel.

Harmadik kiadásban jelenik meg Waldapfel József műve *A magyar irodalom a felvilágosodás korában.* »A magyar könyv« sorozat legújabb kiadványa Bogdán István *A magyar papíripar története* (1530—1900). *A kínai filozófia. Ókor II.* kötete számos kiemelkedő ókori kínai filozófus művét közli magyar fordításban. Balassa Iván a bodrogközi Karcsa falu rendkívül gazdag mondaanyagát teszi közzé *Karcsai mondák* című gyűjteményében. Megjelenik Ruzsicky Éva *Irodalmi nyelvi szókincsünk a nyelvújítás korában* című munkája, valamint *Az általános nyelvészeti tanulmányok* című gyűjtemény.

A Kiadó történeti tárgyú kiadványai közül a második világháborút megelőző kor egyik legdrámaibb fejezetét dolgozza fel Kerekes Lajos *Anschluss 1938.* című könyve. A huszadik század elejének jelentős problémáit újszerűen tárgyalja Pölöskei Ferenc *A koalíció felbomlása és a Nemzeti Munkapárt megalakulása,* Dolmányos István *A magyar parlamenti ellenzék történetéből* és Irinyi Károly *A Naumann-féle Mitteleuropatervezet és a magyar politikai közvélemény* című művében. *A keresletkutatás néhány módszertani kérdése* című tanulmány a statisztikai adatokon alapuló fogyasztáselemzés módszertani kérdéseivel foglalkozik *Tanulmányok a neveléstudomány köréből* című évkönyv újabb kötete a tudományág mai helyzetét és vizsgálati módszereit tárgyaló tanulmányokat tesz közzé. A *Pszichológiai tanulmányok.* V. kötete harminc-nyolc tanulmányt tartalmaz, míg Justné Kéry Hedvig *Az iskolai osztályközösség kialakulására ható tényezők* című munkája az alkalmazott lélektan egyik fontos kérdését tárgyalja.

A szakemberek és a fotoamatőrök széles tábora kétségkívül örömmel fogja üdvözölni a közel nyolcszáz oldalon megjelenő, több mint hétszáz színes és egyszínű fényképpel illusztrált *Fotolexikont.*

A szakirodalomban egyedülálló mű M. Haissinsky francia kutató *A magkémia és alkalmazásai* című alapos tudományos munkája. Déri Márta könyve, a *Seignette-elektromos kerámiai anyagok,* a szilikátkémiai monográfiák sorozatában jelenik meg. Ebben a negyedben jelenik meg Lelley Jánosnak és munkatársainak *A búza* című monográfiája.

A Kiadó ezúttal is jónéhány magyar tudományos munkát ad ki idegen nyelven.

Egy év alatt nyolcvanezer ismeretterjesztő előadás

Pénteken a Magyar Sajtó Házában dr. Nagy László, a TIT főtitkára tájékoztatta az újságírókat a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat elmúlt évi munkájának eredményeiről és a nyári tervekről. Bevezetőben elmondotta, hogy a TIT előadásai és különösen a munkásakadémiák mind népszerűbbé válnak. Az ország különböző részeiben tavaly 80 ezer előadást tartottak. A TIT tagjainak száma 22 000-re nőtt. Az üzemekben 738 munkásakadémia, a termelőszövetkezetekben pedig 557 tsz-akadémia működött. Az akadémiák népszerűségét növelik az ideológiai és termelési kérdésekről szóló előadássorozatok. Az elmúlt évben a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat által kiadott újságok és ismeretterjesztő füzetek példányszáma elérte az egymilliót.

A nagy érdeklődésre tekintettel Veszprémben és Pécsett az idén is megrendezik a szabadegyetemeket. Veszprémben a külföldi érdeklődők számára rendeznek az elmúlt évekhez hasonló előadássorozatot.

Pécsett elsősorban a hazai hallgatók részére tartanak előadásokat. A tervek szerint a jövő évben Szegeden a Szabadtéri Játékok idején, a József Attila Tudományegyetemmel közösen újabb szabadegyetemet indítanak, amelynek programját a pedagógiai és a modern technika témaköréből állítják össze. A TIT a partizánszövetséggel együtt »A magyar partizánok nyomában« címmel országjáró körutakat szervez a közeljövőben.

Házinyúlfarm a Garam utcában

A nyúltenyésztő nem nézi az eget, mint a galambász, a szemét azonban mindig a nyulain tartja, szinte tekintetével is gondozza őket. A szenvedélye sem kisebb a galambászénál, nem is beszélve arról, hogy igen sok munkát igényel a téli takarmány behordása. Ahol százszázötven nyúl eszik, ott bizony dolgozni kell.

Egészséges állomány

Nyilasi József több mint negyven esztendeje nyulászkodik. Kint lakik a város szélén, a Garam utca 7. szám alatt. Rokkant nyugdíjas, s közel 120 nyúllal bajlódik.

Állománya szép és egészséges. Ennek gondozásában a hivatás és szenvedély összeolvad, s ez egyáltalán nem véletlen.

— Tőlem még mindenki csak egészséges nyulat vitt el, akár tenyésztésre, akár vágásra. Gondolom, hogy minden tenyésztő így van ezzel: a jó hírén nem enged csorbítani. Most, hogy létrehoztuk a Szeged és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezet keretén belül a házinyúl- és kisállattenyésztők szakcsoportját, még inkább törekszünk arra, hogy állományunkat gyarapítsuk. Nem sokan vagyunk Szegeden, mindössze harmincan, de azon vagyunk, hogy minél több szépen fejlett nyulat adjunk át a népgazdaságnak. Jobbára a város szélén lakó nyugdíjasokból áll a mi szakcsoportunk. Afféle ráérős emberek vagyunk, akik viszont szívesen és örömmel dolgozunk a társadalom javára. Mert messze elkerülnek a mi nyulaink: Olaszországba, Franciaországba. Igaz, hogy feldolgozva, mélyhűtött kocsikban, de mégiscsak a mi nyulaink ezek, a mi munkánk eredménye.

Előnyös értékesítés

— Most, hogy társultunk a földművesszövetkezettel, sokkal nagyobb kedvvel dolgozunk, mert nincsenek problémáink az értékesítéssel. Erre az évre 510 vágónyúlra szerződtünk, s reméljük, hogy ennél többet is tudunk majd átadni. Kilónként 14,80-ért veszik át tőlünk a 2,51—2,80 kilós nyulakat, ezen felül pedig 15,80-ért. S ha viszont egyszerre ötven darabot adunk át, akkor kilónként 1 forint felárat is kapunk. Ez az értékesítés igen előnyös a számunkra. Emellett kamatmentes előleget is kapunk a tenyésztéshez, s az abraktakarmányhoz is állami áron jutunk. Mindez természetesen azt jelenti, hogy elsőrendű nyulat kell átadnunk. Az *én állományom* csincsillából és az úgynevezett magyar vadasból áll. Mindkét fajta kiváló a tenyésztésre, erősek, s a takarmányra nemigen igényesek.

Régebben az óriásbelga jöhetett számításba a piacokon, és a kiállításokon. Miért tűnt le újabban ez a nyúlfajta? — kérdeztük Nyilasi Józseftől.

Leggazdaságosabb a csincsilla

— Igaz, hogy az óriásbelga nagy csontú, sokat mutató, de mégsem alkalmas tenyésztésre, mert nem jó anya. Kölykedzik bár nyolcat-tízet, de »dajka« nélkül nem tudja felnevelni őket. Az óriásbelga már letűnt a nyúlpiacról. Nem tenyésztünk sportnyulat, csak olyant, amely megéri a tenyésztéssel járó gondozást, munkát. A magyar házinyúlból és az óriásbelga kereszteződéséből nyertük a csincsillát, amely edzett. A magyar fajtából örökölte, hogy a fiait egytől-egyig fel tudja nevelni. Az óriásbelgától, viszont a gyors növekedést örökölte. Ennek a kettőnek a keverékéből nyertünk olyan nyúlfajtát, amely igazán gazdaságos. A kifejlett nyúl eléri a 6 kilogrammot.

S Nyilasi József nyúlállományát tekintve várható is, hogy szépen jövedelmez az év végére. A számítás szerint Nyilasi József 50—60 nyulat egymaga át tud adni a földművesszövetkezetnek. S ha mind a 30 tenyésztő ilyen eredményesen dolgozik, akkor a szegedi nyúltenyésztés szépen fellendül az elkövetkezendő években.

L. F.

A Tisza Szálló emlékkönyvébe

Egy csillaggal megint fényesebb Szeged. Ezt nemcsak én, a távoli országrészből jó pár év után idevetődött idegen mondom, hanem az itteniek is. A nagy művészi gonddal több mint másfél évtized után helyreállított Tisza Szálló és étteremkombinátot a szegediek most a megnyitása utáni napokban szintén felfedezik, megcsodálják. Azt hiszem, azzal a gondolattal, hogy »ilyen szép, ilyen nagyszerű a mienk!«

A megnyitás utáni napon, harmadikán érkeztem a városba, s itteni ismerőseim, barátaim azt mondották: »Szerencsés ember vagy, az elsők között vendégeskedhetsz a Tiszában«. Napközben is már, de este, Kárpáti Mihály kitűnő népi zenekarának kiszűrődő muzsikája különösen sok látogatót vonzott a modern, reprezentáns termekbe. A moziból, a színházból, a folyó partjáról és a környező terekről jövő sétáló helybeliek egymásnak hívták fel a figyelmét: »Nézzétek meg, micsoda pompás!«. Csak úgy, csupa kíváncsiságból sokan járták végig a hangulatos helyiségeket, tekintették meg Máté János főszakács hipermodern konyhabirodalmától a 400 személyes bankett- illetve koncertteremig mindazt, ami itt van.

Nos, a szimpatikus vezető, Balikó Béla el is sorolja. Két étterem, amely összesen 350 vendég befogadására képes, 130 személyes presszó, 83 szobából álló 170 személyes szálloda. A szobák fele kétágyas, a többi egyágyas, ízléses modern bútorokkal, telefonnal, rádióval berendezve, hidegmeleg víz, fürdőszobák. És ami talán a legfontosabb, igen előzékeny, intelligens személyzet.

Az elegáns kék szmokingos csupa fiatal felszolgáló gárda külön érdekessége az új idegenforgalmi létesítménynek. »Háromféves vendéglátóipari tanfolyamot végzett valamennyi, sok közöttük az érettségizett fiatal. Gyakorlati tapasztalatokra vágyó fiatalemberek« — így tájékoztat Balikó Béla.

A friss virágos asztalok körül, a 40 fajta ételféleség és ugyanannyi italkülönlegesség között válogató szegediek és nem szegediek ezen az estén babonás hangulatban intik maguk felé a lottóárust is. Hátha ez a sok kellemes újdonság új szerencsét hozna! Fiatal párok, harsogó nevetésű férfitársaság, már néhány előre foglalt családi asztal is, unokával és nagymamával —, este 9 felé alig akad hely az újonnan jövőknek. Hiába, itt megjelenni, a környezetet és az ínyencségeket megguszálni most még roppant érdekes. Ehhez először a gazda jóleső mosolyával kedélyes szegediek formálnak jogot, hogy aztán annál büszkélkedőbb kedvességgel tárják a sok szépet és jót nemcsak hazánk más tájairól, hanem messzi idegen országokból ideérkező vendégek elé is.

Nem vallanak szégyent a Tisza Szállóval.

Kondorosi János
Salgótarján